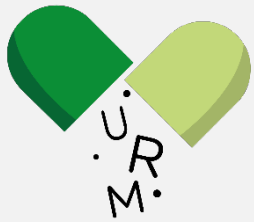

/Salut

Generalitat
de Catalunya

PROTOCOLS PER A LA INDICACIÓ DE MEDICAMENTS PER PART DE LES INFERMERES

Ferides – Cremades - Ostomies

Antoni Arévalo Genicio

Metge de Medicina de Família i Comunitària

Membre del Grup de Treball de Dermatologia de la CAMFiC

Francisco Cegri Lombardo

Infermer d'Infermeria de Família i Comunitària

Membre del Grup de Treball de Ferides de l'AlFiCC

- Breu context als protocols d'indicació infermera
- Població diana dels protocols de cremades, ferides i ostomies
- Medicaments que les infermeres i infermers poden indicar, usar o autoritzar-ne la dispensació
- Situacions que requereixen valoració conjunta amb professional mèdic
- Casos pràctics

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

**Generalitat
de Catalunya**

- **Reial Decret (RD) 954/2015 del 23 d'octubre**, així com les modificacions realitzades pel RD 1302/2018 de 22 d'octubre, pel que es **regula la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments i productes sanitaris d'ús humà per part de les infermeres i infermers**
- La **Guia Estatal publicada al BOE** va ser **elaborada per un Grup de Treball dins de la Comissió Permanent de Farmàcia del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut**, constituït per representants del Ministeri de Sanitat, les Comunitats Autònomes, les Mutualitats de Funcionaris de l'Estat, el Cos Militar de Sanitat del Ministeri de Defensa, el Consell General de Col·legis Oficials d'Infermeria i el Consell General de Col·legis Oficials de Metges.
- **Validada per la Direcció General de Salut Pública**

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

- Per a l'**elaboració del Protocol Autonòmic** s'ha constituït un **grup de treball multidisciplinari**, coordinat des de la Gerència del Medicament del CatSalut, que ha revisat i consensuat les recomanacions d'acord amb els documents o guies de referència i la pràctica clínica del nostre entorn
- L'elaboració d'aquest document obeeix al requeriment de desenvolupar un protocol autonòmic que doni cobertura i adapti al nostre context els continguts establerts en la **Guia per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les/les infermeres/es**

Ferides – Cremades - Ostomies

PROTOCOLS D'INDICACIÓ MEDICAMENTS PER PART DE LA INFERMERA

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Ferides

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

Generalitat
de Catalunya

Salut / Servei Català
de la Salut

Ostomies

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

Generalitat
de Catalunya

Salut / Servei Català
de la Salut

Cremades

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

Generalitat
de Catalunya

Salut / Servei Català
de la Salut

Doc. publicats en 2023

OBJECTIUS DEL PROTOCOL

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

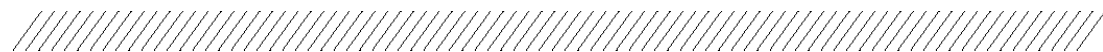

**Generalitat
de Catalunya**

- **Sistematitzar la implantació de la guia estatal en la pràctica clínica diària i promoure d'una manera proactiva i coordinada la participació de tot l'equip assistencial en l'atenció dels pacients**
- **No és objecte d'aquest protocol oferir recomanacions respecte al maneig i el tractament de les ferides-cremades-ostomies que no impliquin els fàrmacs inclosos en la guia estatal**

01

PROTOCOL FERIDES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

 **Generalitat
de Catalunya**

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

ATC	Denominación ATC
C05BA01	Heparinoides orgánicos.
C05BA03	Heparina.
D03BA	Enzimas proteolíticas.
D03BA03	Bromelaina.
D03BA52	Combinaciones con colagenasa.
D06AX01	Ácido fusídico.
D06AX04	Neomicina.
D06AX09	Mupirocina.
D06BA01	Sulfadiazina de plata.
D06BA51	Combinaciones con sulfadiazina de plata.
D06BX01	Metronidazol.
D07AA02	Hidrocortisona.
D07AB01	Clobetasona.
D07AB02	Butirato de hidrocortisona.
D07AC01	Betametasona.
D07AC04	Acetonido de fluocinolona.
D07AC06	Difluocortolona.
D07AC08	Fluocinónida.
D07AC10	Diflorasona.
D07AC13	Mometasona.
D07AC14	Aceponato de metilprednisolona.
D07AC15	Bedometasona.
D07AC16	Aceponato de hidrocortisona.
D07AC17	Fluticasona.
D07AC18	Prednicarbate.
D07AD01	Clobetasol.
D07CA01	Hidrocortisona con antibióticos.
D07CB01	Triamcinolona con antibióticos.
D07CB04	Dexametasona con antibióticos.
D07CC01	Betametasona con antibióticos.
D07CC02	Fluocinolona con antibióticos.
D07CC04	Bedometasona con antibióticos.
D07CC05	Fluocinónida con antibióticos.
D08AF01	Nitrofuril.

BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO

Núm. 286

Jueves 29 de octubre de 2020

Sec. III. Pág. 93619

III. OTRAS DISPOSICIONES

MINISTERIO DE SANIDAD

13190 *Resolución de 20 de octubre de 2020, de la Dirección General de Salud Pública, por la que se valida la «Guía para la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos sujetos a prescripción médica por parte de las/los enfermeras/os de: Heridas».*

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?lang=ca&id=BOE-A-2020-13190

Ferides

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

Lesions que causen pèrdua de continuïtat en la pell, produïdes accidentalment per traumatismes o altres agressions de la pell, o per un acte quirúrgic.

- En **funció de l'afectació** poden ser **superficials** (afecten només la pell) o **profundes** (afecten altres estructures, com ara músculs, tendons, nervis o vasos).

- En **funció del temps d'evolució** les ferides es poden classificar en:
 - ✓ **Ferides agudes:** tenen un procés de curació dinàmic, ordenat i escalonat que conclou amb la restauració contínua de la integritat de la pell, **tanca normalment entre 7 i 14 dies.**
 - Inclou les cremades, **les ferides quirúrgiques, les traumàtiques i les laceracions.**

- **Ferides cròniques:** són aquelles que no curen en el temps esperat, i presenten una escassa tendència a la cicatrització. Hi ha consens per considerar que una ferida és crònica si no **tanca en un període de 6 setmanes**.
- Inclou les **lesions cutànies relacionades amb la dependència** (úlceres per pressió, lesions associades a la humitat, lesions per fricció i mixtes), les **úlceres vasculars** (venoses i arterials), les **úlceres neuropàtiques** (peu diabètic) i les **relacionades amb malalties i/o factors de risc associat** (com l'epidermòlisi, les neoplàsies, o infeccions, entre d'altres).

PROTOCOL FERIDES

Població diana

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

- Inclou aquelles persones (**adultes i infants**) que **presentin ferides**, sigui quina sigui la seva entitat o etiologia i **que necessitin ser ateses per un professional de la salut**

Situacions amb valoració mèdica I

Les situacions següents requereixen una valoració conjunta amb un professional mèdic i considerar-ne la derivació al/la metge/ssa de referència si s'escau^{2,3,5,7-10}:

Generals:

- Febre/calfreds o afectació de l'estat general.
- Embaràs i/o lactància.
- Etiologia de la ferida no identificada.
- Immunosupressió.
- Afectació cranial, facial i/o genital.
- Afectació neurològica i/o osteomioarticular.
- Signes d'infecció sistèmica.
- Tractament amb antibiòtic previ que no ha estat efectiu.
- Problemàtica sociocultural.
- Sospita de maltractaments o autolesió.*
- Patologia crònica concomitant causal, predisposant i/o factor agreujant, o si es produeixen complicacions d'aquestes.
- Neoplàsia activa.
- Mala tolerància al dolor.
- Mala evolució de la ferida.

*requereix derivació hospitalària si hi ha risc per a la persona.

Situacions amb valoració mèdica II

Específics, segons tipus de ferida:

- Ferides agudes:

- Pèrdua de coneixement.
- Hemorràgia activa important.
- Ferida produïda per mossegada animal o humana.
- Sospita de xoc hipovolèmic.
- Pacient en tractament amb anticoagulants.
- Edat pediàtrica³: en cas de
 - afectació del triangle d'avaluació pediàtrica [aparença – circulació – respiració].
 - afectació cranial, facial genital, en mans, peus i/o plecs articulars.
- Necessitat de comunicat de lesions al jutge.

- Ferides cròniques:

- Edema.
- Variació de la temperatura entre les dues cames (més calenta).
- Pell periulceral calenta, dolorosa i vermella.
- Exposició òssia.
- Si sospita d'isquèmia.
- Si sospita d'abscess, osteomielitis/afectació òssia o alteracions osteoarticulars importants.
- Si sospita de malignitat.
- Aparició de necrosi o gangrena.

PRINCIPIIS ACTIUS / GRUPS FARMACOLÒGICS

Principi actiu	Indicació
Enzims proteolítics	Desbridament químic d'esfacels
Àcid fusídic	Infecció cutània lleu. Fol·liculitis. Onicocriptosi
Mupirocina	MRSA
Metronidazol gel	Control de la olor associada a anaerobis
Corticoides tòpics	Dermatitis. Prurit a ferides neoplàsiques. Reaccions al·lèrgiques
Corticoides associats a antibiòtic	No recomanats
Neomicina	No recomanada

CAS PRÀCTIC 1

PROTOCOL FERIDES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Infecció cutània

Home de 13 anys, sense AMC, que presenta tumoració dolorosa, calenta, vermella a pavelló auricular de 48 hores d'evolució i de creixement progressiu.

Clau a l'exploració: FLUCTUA?

SÍ: ABSCÉS: Desbridament quirúrgic

- Col·locació de drenatge si cal
- Pomada antimicrobiana tòpica (tira apòsit antimicrobià insinuat)
- Apòsit per la cura en àmbit humit

NO: Tractament antibiòtic. Sistèmic i/o local, si cal

CAS PRÀCTIC 2

PROTOCOL FERIDES

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Paroníquia

Home de 20 anys, sense AMC, que presenta abscess localitzat en la base de l'ungla, de 72 hores d'evolució i de creixement progressiu.

Clau a l'exploració: Hi ha col·lecció d'exsudat purulent?

- **Sí: Desbridament quirúrgic**
- Col·locació de drenatge si cal
- Pomada antimicrobiana tòpica (tira apòsit antimicrobià insinuat)
- Apòsit per la cura en àmbit humit

©Cegri

CAS PRÀCTIC 3

PROTOCOL FERIDES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Lesió Cutània Relacionada amb la Dependència

Dona de 90 anys, amb fragilitat avançada i doble incontinència, presenta eritema en zona perianal en forma de mirall.

Lesió cutània relacionada amb la humitat (Categoria 1B)

- Pomada antiinflamatòria o antimicòtica si cal
- Protegir la pell de la humitat (productes barrera: òxid de zinc, silicones, vaselina, etc.)
- Educació sanitària sobre neteja/higiene de les zones exposades a la humitat i sobre l'ús del bolquer

©Cegri

CAS PRÀCTIC 4

PROTOCOL FERIDES

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Lesió Cutània Relacionada amb la Dependència

Home de 77 anys, amb fragilitat avançada i incontinència urinària, presenta eritema en zona perianal en forma de mirall amb pèrdua de continuïtat de la pell

Lesió cutània relacionada amb la humitat i fricció (Categoria 2A-III)

- Pomada antiinflamatòria o antimicòtica si cal
- Protegir la pell de la humitat (productes barrera: òxid de zinc, silicones, vaselina, etc.)
- Educació sanitària sobre neteja/higiene de les zones exposades a la humitat i sobre l'ús del bolquer

©Cegri

CAS PRÀCTIC 4

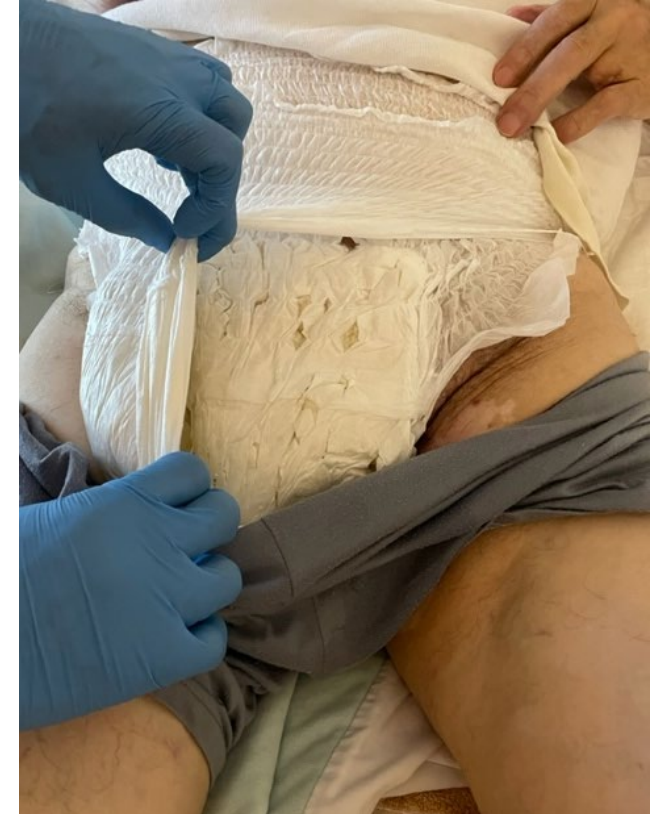
PROTOCOL FERIDES

Lesió cutània relacionada amb la humitat i fricció

Identificar la causa: fricció llit/cadira, canvi postura/desplaçament en el llit o cadira/ doble bolquer

Doble bolquer

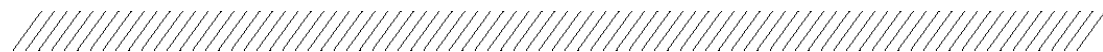
- Educació sanitària sobre l'ús del bolquer

©Cegri

02

PROTOCOL CREMADES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

 **Generalitat
de Catalunya**

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

ATC	Denominación ATC
D03BA03	Bromelaínas.
D03BA52	Combinaciones con colagenasa.
D06BA01	Sulfadiazina argéntica.
D06BA51	Combinaciones con sulfadiazina de plata.
D07AC01	Betametasona ⁽¹⁾ .
D07AC04	Acetónido de fluocinolona ⁽¹⁾ .
D07AC06	Diflucortolona ⁽¹⁾ .
D07AC08	Fluocinónida ⁽¹⁾ .
D07AC13	Mometasona ⁽¹⁾ .
D07AC14	Aceponato de metilprednisolona ⁽¹⁾ .
D07AC15	Beclometasona ⁽¹⁾ .
D07AC16	Aceponato de hidrocortisona ⁽¹⁾ .
D07AC17	Fluticasona ⁽¹⁾ .
D07AC18	Prednicarbato ⁽¹⁾ .

⁽¹⁾ Los corticosteroides tópicos de media y alta potencia sólo se utilizarán en el caso de complicaciones de quemaduras como reacciones alérgicas a pomadas antibióticas, hipergranulación o para tratar cicatrices hipertróficas, entre otras, a definir en los protocolos específicos.

BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO

Núm. 171

Lunes 18 de julio de 2022

Sec. III. Pág. 102233

III. OTRAS DISPOSICIONES

MINISTERIO DE SANIDAD

11945

Resolución de 8 de julio de 2022, de la Dirección General de Salud Pública, por la que se valida la Guía para la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos sujetos a prescripción médica por parte de las/os enfermeras/os: Quemaduras.

Les lesions produïdes als teixits vius, per l'acció de diferents agents físics: flames, líquids, objectes calents, radiació, corrent elèctric, fred, químics (càustics) i biològics.

- La gravetat de les cremades pot ser molt variable i provoquen alteracions que van des d'un simple eritema fins a la destrucció total de les estructures dèrmiques i subdèrmiques.

Cremades

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

- Les cremades es poden classificar:
 - ✓ **Segons la profunditat:** cremada de 1r grau o epidèrmica, de 2n grau superficial o dèrmica superficial, de 2n grau profund o dèrmica profunda, i de 3r grau o subdèrmica
 - ✓ **Segons l'extensió:** en funció de la superfície corporal total cremada
 - ✓ **Segons l'etiologia:** cremades tèrmiques, elèctriques, químiques, per radiació o per fred

PROTOCOL CREMADES

Població diana

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

- Inclou aquelles persones (**adultes i infants**) que **presentin cremades** i/o seqüeles o complicacions de cremades, **sigui quina sigui la seva entitat o etiologia** i que **necessitin ser ateses per un professional de la salut**

Situacions amb valoració mèdica

Les situacions següents requereixen una valoració conjunta amb un professional mèdic i considerar-ne la derivació al/la metge/ssa de referència si s'escau²:

- Febre o afectació de l'estat general.
- Embaràs i/o lactància.
- Immunosupressió.
- Edat pediàtrica³: en cas de
 - afectació del triangle d'avaluació pediàtrica [aparença – circulació – respiració].
 - afectació cranial, facial genital, en mans, peus i/o plecs articulars.
 - SCTC > 10%, independentment del grau*.
 - Cremades subdèrmiques*.
- Afectació cranial, facial i/o genital.
- Cremades circumferencials del tronc, coll o extremitats.
- Cremades d'etiologia química o elèctrica.*
- En cas d'inhalació de fum, especialment en pacients pediàtrics.*
- Cremada dèrmica superficial > 10% SCTC.
- Cremada subdèrmica > 2% SCTC.*
- Problemàtica sociocultural.
- Sospita de xoc hipovolèmic.
- Sospita de maltractaments o autolesió.*
- Sospita cremada secundària a fàrmacs (citostàtics, radioteràpia, antibiòtics, etc.).
- Patologia crònica concomitant causal, predisposant i/o factor agreujant, o si es produeixen complicacions d'aquestes.
- Necessitat de comunicat de lesions al jutge.
- Neoplàsia activa.
- Mala tolerància al dolor.
- Mala evolució de la ferida.

*requereix derivació hospitalària.

PROTOCOL CREMADES

PRINCIPIS ACTIUS / GRUPS FARMACOLÒGICS

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

**Generalitat
de Catalunya**

Principi actiu	Indicació
Enzims proteolítics	Desbridament de teixits necrosats
Sulfadiazina argèntica	Signes locals d'infecció
Corticoides tòpics	Excepcionalment en reaccions al·lèrgiques o cicatrius hipertròfiques

CAS PRÀCTIC 5

PROTOCOL CREMADES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Cremada

Home de 76 anys sense AP d'interès que consulta per presentar esquitxada amb oli bullint fa unes 6 hores.

Quin grau seria? Deixem les vesícules?

- 2 Grau - Superficial
- Les vesícules s'han de buidar

©Cegri

CAS PRÀCTIC 5

PROTOCOL CREMADES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Cremada

Cura?

- Antisèptic local
- Retirada epidermis desvitalitzada amb pinça i bisturí
- Apòsits per a la cura en àmbit humit
- Educació sanitària prevenció cremades

©Cegri

CAS PRÀCTIC 6

PROTOCOL CREMADES

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Cremada

Nen de 10 anys sense AP d'interès que ha estat jugant i banyant-se a la platja sense crema protectora solar. Presenta eritema, calor i augment de la sensibilitat dolorosa en esquena, pit, braços i cara, a la pell afectada.

Quin grau seria? Cura?

- 1 Grau
- Crema hidratant.
- Si augment dolor analgèsic habitual i en casos excepcionals aplicació de corticoides tòpics
- Educació sanitària prevenció cremades

©Cegri

CAS PRÀCTIC 7

PROTOCOL CREMADES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Cremada

Home de 80 anys diagnosticat de lumbàlgia aguda. Com a tractament complementari s'aplica una font de calor elèctrica en la zona lumbar esquerra per millorar el dolor. Aquesta nit s'ha adormit amb l'estoreta elèctrica i al aixecar-me s'ha vist una zona envermellida en el gluti.

Quin grau seria? Cura?

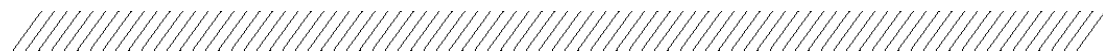
- 1 Grau
- Crema hidratant.
- Si augment dolor analgèsic habitual i en casos excepcionals aplicació de corticoides tòpics
- Educació sanitària prevenció cremades

©Cegri

03

PROTOCOL OSTOMIES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

 **Generalitat
de Catalunya**

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

**Generalitat
de Catalunya**

ATC	Denominación ATC
A06AC01	Ispaghula (semillas de psyllium).
A06AD11	Lactulosa.
A06AD12	Lactitol.
A06AD15	Macrogol.
A06AD65	Combinaciones con macrogol.
D01AC01	Clotrimazol tópico.
D01AC02	Miconazol tópico.
D01AC08	Ketoconazol tópico.
D01AC10	Bifonazol.
D01AC12	Fenticonazol tópico.
D01AC14	Sertaconazol tópico.
D01AC16	Flutrimazol.
D01AC51	Combinaciones con clotrimazol.
D01AC52	Combinaciones con miconazol.
D06AX01	Ácido fusídico tópico.
D06AX09	Mupirocina.
D07AC01	Betametasona tópica.
D07AC04	Acetonido de fluocinolona.
D07AC08	Fluocinónida.
D07AC13	Mometasona tópica.
D07AC14	Aceponato de metilprednisolona.
D07AC15	Beclometasona tópica.
D07AC16	Aceponato de hidrocortisona.
D07AC17	Fluticasona.
D07AC18	Prednicarbato.
D08AF01	Nitrofurul.
D08AL01	Nitrato de plata.
R05CB01	Acetilcisteína.
R05CB05	Mesna.

BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO

Núm. 312

Jueves 29 de diciembre de 2022

Sec. III. Pág. 190562

III. OTRAS DISPOSICIONES

MINISTERIO DE SANIDAD

23740 *Resolución de 22 de diciembre de 2022, de la Dirección General de Salud Pública, por la que se valida la Guía para la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos sujetos a prescripción médica por parte de las/los enfermeras/os de Ostomías.*

Conjunt de procediments quirúrgics mitjançant els quals es crea una obertura que aboca a l'exterior una part del sistema digestiu, urinari o respiratori a través d'un orifici no natural.

- A l'obertura artificial, que és el resultat del procediment, se l'anomena **estoma**.

Ostomies

Protocol per a la indicació, ús i autorització de dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica per part de les infermeres i infermers

- Les finalitats poden ser diverses:
 - **L'eliminació de secrecions** (femta o orina)
 - **La nutrició** (aliments i líquids)
 - **L'oxigenació** (conservació de la funció respiratòria)
- ✓ **Segons la permanència**, les ostomies poden ser temporals o permanents/definitives

PROTOCOL OSTOMIES

POBLACIÓ DIANA

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

- Inclou aquelles **persones** (adultes i infants) que **presentin ostomies**, siguin d'alimentació i/o eliminació i/o ventilació, que poden ser temporals o definitives, i que **necessitin ser ateses per un professional de la salut**

PROTOCOLS OSTOMIES

SITUACIONS AMB VALORACIÓ MÈDICA I

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Les situacions següents requereixen una valoració conjunta amb un professional mèdic i considerar-ne la derivació al/la metge/ssa de referència si s'escau^{2,7,10,11}:

Generals:

- Febre/calfreds o afectació de l'estat general.
- Síntomes de deshidratació (boca seca, orina fosca, vertigens...).
- Embaràs i/o lactància.
- Etiologia no identificada o dubtosa.
- Immunosupressió.
- Signes d'infecció sistèmica.
- Sagnat per l'estoma, sang a les femtes o presència de sang a la bossa quan aquesta està buida.
- Estenosi que cursa amb vòmits, nàusees, distensió abdominal, febre i/o malestar
- Complicacions que afecten al funcionament de l'estoma (edema, congestió, necrosi,...).
- Enfonsaments o prolapses de l'estoma, disminució o augment de la mida de l'estoma, o hèmies paraestomals.
- Patologia crònica concomitant causal, predisposant i/o factor agreujant, o si es produeixen complicacions d'aquestes.

PROTOCOLS OSTOMIES

SITUACIONS AMB VALORACIÓ MÈDICA II

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Específics, segons tipus de complicació de l'estoma o situació clínica:

- Complicacions de la pell periestomal^{2,7}:

- Tractament amb antibiòtic/antifúngic previ que no ha estat efectiu.
- Infeccions greus o extenses, i en casos d'infeccions recurrents.
- Si sospita de piodèrma gangrenosa.
- Aparició de necrosi o gangrena.

- Restrenyiment^{8,9}:

- Dolor abdominal intens.
- En cas de náusees, vòmits, pèrdua de pes injustificada, i/o canvi sobtat del ritme deposicional.
- Palpació i/o auscultació abdominal alterada. Massa abdominal o rectal palpable.
- Si sospita d'oclusió intestinal.
- Tractament previ amb laxants osmòtics que no ha estat efectiu.
- Si sospita de restrenyiment secundari a fàrmacs (opioides, diürètics, antihistamínics, antidepressius, etc.).
- Restrenyiment recidivant, recurrent i/o crònic.

- Secrecions espesses o tap mucós (pacients traqueostomitzats):

- Si sospita d'infecció respiratòria (secrecions grogues/verdes/marronàcies, increment de les secrecions i la seva espessor, i/o febre).
- Si dificultat respiratòria malgrat higiene correcta de la cànula interna.
- En cas de tap mucós, si malgrat administrar sèrum fisiològic amb l'ajuda de baló autoinflable no s'aprecia milloria clínica.
- Si sagnat en relació a aspiració per cànula traqueal.
- Si es sospita malposició de la cànula de traqueostomia, o s'aprecien fugues malgrat pneumotaponament correctament inflat.

PROTOCOL OSTOMIES

PRINCIPIIS ACTIUS / GRUPS FARMACOLÒGICS

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Principi actiu	Indicació
Àcid fusídic	Infecció periestoma lleu
Mupirocina	MRSA
Antifúngics tòpics	Infecció fúngica superficial periestomal. Pòlvores si molta maceració
Corticoides tòpics	Dermatitis periestomal al·lèrgica o mecànica
Laxants	Evitar en portadors d'ileostomia
Acetilcisteïna	Secrecions traqueostomia. Oral o inhalat
Mesna	Tap mucós traqueostomia. Inhalat o Instil·lat

CAS PRÀCTIC 8

PROTOCOL OSTOMIES

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Dermatitis periestomal

Home de 69 anys, portador d'un estoma abdominal per una colostomia en colon descendent des de fa 3 mesos

Dermatitis al·lèrgica de contacte

- Interrogar causa: adhesiu del dispositiu/fuga d'efluents
- Canvi de dispositiu
- Pomada corticoidea
- Protecció de la pell periestomal amb cremes barrera

©Arévalo/Castilla

CAS PRÀCTIC 9

PROTOCOL OSTOMIES

Úlcera periestomal

Home de 72 anys portador de uretero-ileostomia per neo vesical des de fa 5 anys. Hèrnia paraestomal. Ulceracions per fuites i pressió

Úlceres i dermatitis periestomal

- Interrogar causa: adhesiu del dispositiu/fuga d'efluents
- Pomada corticoides tòpics o antimicòtica si cal
- Protecció de la pell periestomal amb cremes barreres
- Apòsits hidrocol·loides

©Arévalo/Güell

CAS PRÀCTIC 10

PROTOCOL OSTOMIES

Infecció micòtica

Dona de 68 anys, portadora de colostomia terminal per neo de recte des de fa 18 mesos

Dermatitis per fugues amb infecció micòtica

- Interrogar la causa: dispositiu de diàmetre major/ fuges / freqüència canvi bossa
- Pólvores secants
- Pomada antimicòtica

CAMFIC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

/Salut

Generalitat
de Catalunya

©Arévalo/Castilla

Gràcies
per la vostra atenció

